

قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مصوب: ۱۳۸۳/۰۵/۱۸

ماده ۱- به استناد ماده ۹۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۹/۱/۱۷ و به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرائی و سیاست گذاری نظام علمی، تحقیقاتی و فناوری کشور، اهداف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر تعیین می گردد:

الف- توسعه علوم، تحقیقات و فناوری و تقویت روحیه تحقیق و تتبع و ترویج فکر خلاق و ارتقاء فرهنگ علم دوستی.

ب- اعتلای موقعیت آموزشی، علمی و فنی کشور.

ج- تعمیق و گسترش علوم، معارف، ارزش های انسانی و اسلامی و اعتلای جلوه های هنر و زیبایی شناسی و میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی.

د- تامین نیروی انسانی متخصص و توسعه منابع انسانی کشور.

ه- ارتقاء سطح دانش و مهارت های فنی و توسعه و ترویج فرهنگ تفکر علمی در جامعه.

و- حفظ و تحکیم آزادی علمی و استقلال دانشگاهها، مراکز علمی و تحقیقاتی.

ماده ۲- ماموریت های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر می باشد:

الف - در زمینه انسجام امور اجرائی و سیاستگذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری

۱- شناسایی مزیت های نسبی، قابلیت ها، استعدادها و نیازهای پژوهش و فناوری کشور بر مبنای آینده نگری و آینده پژوهی و معرفی آن به واحدهای تولیدی، تحقیقاتی، دانشگاهها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی جهت بهره برداری.

۲- بررسی اولویت های راهبردی تحقیقات و فناوری با همکاری یا پیشنهاد دستگاههای اجرائی ذی ربط و پیشنهاد به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

۳- حمایت از توسعه تحقیقات بنیادی و پژوهش های مرتبط با فناوری های نوین براساس اولویت ها.

۴- برنامه ریزی برای تدارك منابع مالی توسعه فناوری کشور و مشاركت در ایجاد، توسعه و تقویت فناوری ملی و حمایت از توسعه فناوری های بومی.

۵- اتخاذ تدابیر لازم به منظور افزایش کارائی و اثربخشی تحقیقات کشور و توسعه تحقیقات کاربردی با همکاری دستگاههای ذی ربط.

۶- اتخاذ تدابیر و تهیه پیشنهادهای لازم در خصوص انتقال فناوری و دانش فنی و برنامه ریزی به منظور بومی کردن فناوریهای انتقال یافته به داخل کشور و ارائه آنها به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

۷- ایجاد زمینه های مناسب برای عرضه فناوری در داخل و خارج کشور و حمایت از صدور فناوری های تولید شده در کشور و کمک به ایجاد انجمن ها و شرکت های غیردولتی علمی، تحقیقاتی و فناوری.

۸- تمهید ساز و کارهای لازم برای ایجاد هم سویی میان فعالیت های آموزشی، تحقیقاتی و فناوری، تقویت ارتباط دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی با بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

۹- اتخاذ راهکارهای مناسب برای کمک به توسعه پژوهش و فناوری در بخشهای غیردولتی.

۱۰- ارزیابی جامع عملکرد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری شامل پیشرفت ها، شناخت موانع و مشکلات و تدوین و ارائه گزارش سالانه.

۱۱- اتخاذ تدابیر و ارائه پیشنهادهای لازم جهت حفظ دانشمندان و محققان و تامین امنیت شغلی آنان و استفاده بهینه از توانمندی های آنها.

ب- در زمینه اداره امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱- پیشنهاد ضوابط و معیارهای کلی پذیرش دانشجو به مراجع ذی صلاح.

۲- تعیین راهکارهای لازم و برنامه ریزی و حمایت از ایجاد و گسترش دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و فناوری و دیگر مراکز فعالیتهای علمی- پژوهشی همانند شهرکهای تحقیقاتی، آزمایشگاههای ملی، موزه های علوم و فنون با استفاده از منابع دولتی و غیردولتی و مشارکت های مردمی متناسب با نیازها و ضرورتهای کشور.

۳- برنامه ریزی اجرائی، آموزشی و تحقیقاتی متناسب با نیازها و تحولات علمی و فنی در جهان.

۴- تعیین ضوابط، معیارها و استانداردهای علمی مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی با رعایت اصول انعطاف، پویایی، رقابت و نوآوری علمی.

۵- نظارت بر فعالیت‌های دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور.

۶- ارزیابی مستمر فعالیت هرگونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی و غیردولتی) و جلوگیری از ادامه فعالیت، تعلیق فعالیت و یا انحلال هر یک از آنها در صورت تخلف از ضوابط و یا از دست دادن شرایط ادامه فعالیت براساس اساسنامه‌های مصوب.

۷- صدور مجوز تاسیس انجمن‌های علمی و حمایت و ارزیابی مستمر از فعالیت آنها براساس ضوابط مصوب مراجع ذی صلاح.

۸- تایید اساسنامه و صدور مجوز تاسیس انجمن‌ها و تشکل‌های دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ارزیابی فعالیت آنها و اتخاذ تصمیم در مورد امکان ادامه فعالیت آنها براساس ضوابط و مقررات مراجع ذی صلاح.

۹- تایید صلاحیت و صدور احکام اعضای هیات‌های ممیزه، هیات‌های امناء، هیات‌های مؤسس، هیات‌های گزینش اعضای هیات علمی و هیات‌های انتظامی اعضای هیات علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طبق ضوابط و مقررات موضوعه.

• **تبصره** - انتخاب و تایید رؤسای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی براساس مفاد مندرج در وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود.

۱۰- ارزیابی و اعتبارسنجی علمی دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی به صورت مستقیم و یا از طریق حمایت از انجمن‌های مستقل علمی، تخصصی و فرهنگستان‌ها در ارزیابی علمی دانشگاهها و مؤسسات و انتشار نتایج در محافل علمی و ارائه گزارش سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی و سایر مراجع ذی صلاح.

۱۱- تایید اساسنامه و صدور مجوز ایجاد یا توسعه هرگونه واحد آموزش عالی یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی یا غیردولتی)، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی.

۱۲- ارزیابی سالانه عملکرد مالی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دولتی.

۱۳- بررسی و پیشنهاد اولویت‌های تخصیص منابع در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۱۴- توسعه همکاری های علمی بین المللی و اتخاذ تدابیر لازم به منظور نهادینه کردن همکاری ها و مبادلات علمی بین مراکز علمی- تحقیقاتی داخل کشور با مراکز علمی- تحقیقاتی منطقه ای و بین المللی در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب مراجع ذی صلاح.

• **تبصره** - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند با تصویب هیات امناء و تایید وزیر ذی ربط و روابط تحقیقاتی، علمی و فنی با مؤسسات و مراکز صنعتی و سازمان های مشابه خارجی برقرار نمایند و یا به عضویت مؤسسات و سازمان های مذکور در آیند. حق عضویت مراکز مذکور در این قبیل مؤسسات با تصویب هیات امناء قابل پرداخت خواهد بود.

۱۵- صدور مجوز «تاسیس دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیردولتی با مشارکت دانشگاهها و مراکز علمی خارج از کشور» براساس ضوابط مصوب مراجع ذی صلاح.

ج- سایر موارد:

۱- مشارکت فعال در فرآیند سیاستگذاری نظام آموزش و توسعه نیروی انسانی کشور به منظور ایجاد هماهنگی لازم بین برنامه های سطوح مختلف آموزش کشور.

۲- مشارکت در تعیین اولویت های توسعه منابع انسانی کشور و ارائه نتایج حاصل شده به دستگاههای ذی ربط به منظور هدایت منابع در جهت اولویت های مذکور.

۳- ارزیابی و تایید اختراعات، اکتشافات و نوآوری ها با همکاری سایر مراکز علمی و تحقیقاتی کشور به منظور فراهم نمودن زمینه حمایت از حقوق مالکیت معنوی و ثبت در مراجع ذی ربط. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین نامه اجرائی این جزء را تهیه و جهت تصویب تقدیم هیات وزیران نماید.

۴- تعیین ضوابط ارزشیابی علمی مدارك فارغ التحصیلان و تایید ارزش علمی مدارك دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (دولتی یا غیردولتی) داخل کشور به استثنای گروه پزشکی. تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی، گواهینامه های آموزش عالی و پژوهشهای علمی دانشگاهها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارك مذکور به استثنای گروه پزشکی.

• **تبصره** - اجرای مفاد این جزء در خصوص دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (دولتی و غیردولتی) در گروه پزشکی به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

۵- برنامه ریزی برای شناسایی و حمایت از شکوفایی استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت های راهبردی کشور در زمینه علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مقررات مصوب مراجع ذی صلاح.

۶- برنامه ریزی برای جذب متخصصان ایرانی داخل و خارج از کشور جهت همکاری علمی، تحقیقاتی و فناوری.

• **تبصره** - وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از اعضای هیات علمی و محققان غیرایرانی خارج از کشور به منظور استفاده از خدمات علمی و تحقیقاتی دعوت به کار نمایند.

۷- اداره امور دانشجویان ایرانی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی خارج از کشور و ایجاد زمینه های علمی و فنی متقابل از طریق اعزام ریزنه های علمی با هماهنگی وزارت امور خارجه.

۸- اهتمام در معرفی میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی و گسترش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی خارج از کشور.

۹- همکاری در اعتلای فرهنگ، اخلاق و معنویت اسلامی در مجامع علمی دانشگاهی و در جامعه.

۱۰- ایجاد پایگاه های اطلاع رسانی به جامعه و بخش های مختلف در زمینه سیاست ها، اولویت ها و برنامه ها و عملکردهای آموزش عالی، تحقیقات و فناوری.

۱۱- نمایندگی دولت در مجامع و سازمان های بین المللی و برقراری ارتباطات لازم در حوزه ماموریت ها و اختیارات وزارتخانه.

۱۲- انجام امور مربوط به کمیسیون ملی یونسکو.

ماده ۳ - از تاریخ تصویب این قانون «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» با ترکیب زیر به ریاست رئیس جمهور تشکیل می گردد:

- رئیس جمهور.
- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- وزیر آموزش و پرورش.
- دو تا چهار نفر از اعضای هیات دولت به انتخاب هیات دولت.
- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها با اجازه ایشان.
- دو نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.
- رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- رؤسای فرهنگستان های علوم، علوم پزشکی، هنر و زبان و ادبیات فارسی.

• سه نفر از رؤسای دانشگاههای دولتی (يك نفر از دانشگاههای علوم پزشکی) به انتخاب شورای مرکزی دانشگاههای مربوطه.

- يك نفر از رؤسای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی.
- سه نفر از دانشمندان و صاحب نظران دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی به انتخاب تشکل ها و انجمن های علمی.
- سه نفر از صاحب نظران بخشهای تولیدی و خدماتی خصوصی با معرفی رئیس جمهور.

تبصره - مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب این قانون پس از تایید رئیس جمهور برای کلیه مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی و دستگاههای اجرائی لازم الاجراء است.

ماده ۴ - وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری عبارت است از:

۱ - اولویت بندی و انتخاب طرحهای اجرائی بلندمدت سرمایه گذاری کلان در بخش های آموزشی و پژوهشی و فناوری.

۲ - بررسی و پیشنهاد منابع مالی مورد نیاز در حوزه های علوم، تحقیقات و فناوری.

• **تبصره ۱** - شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورا در محدوده این قانون بنا به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیات وزیران می رسد.

• **تبصره ۲** - دبیرخانه این شورا در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر خواهد بود.

ماده ۵ - تایید اساسنامه و صدور مجوز تاسیس فدراسیون ملی ورزشهای دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی دولت در فدراسیونهای قاره ای و بین المللی ورزش دانشگاهی، به عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

ماده ۶ - کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین مؤسسات خصوصی که به نوعی مبادرت به انجام فعالیت های آموزش عالی، پژوهش و فناوری می نمایند، موظفند فعالیت های خود را در چارچوب سیاست ها و آیین نامه های موضوع این قانون انجام دهند.

• **تبصره** - مؤسسات پژوهشی وابسته به سایر وزارتخانه ها که به موجب قانون مصوب مجلس تاسیس شده اند در چارچوب قوانین مصوب و اصلاحات بعدی آن و سیاست ها و مصوبات مراجع ذی صلاح به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۷ - هرگونه فعالیت اشخاص حقوقی و مؤسساتی که به نحوی از انحاء به امور دانشجویی مرتبط می شود حسب مورد موکول به اجازه وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبات مراجع ذی صلاح است و اداره ثبت شرکتهای و مالکیت صنعتی موظف است بدون ارائه این اجازه نامه از ثبت آن خودداری نماید.

ماده ۸ - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجاز است زمینه فعالیت دانشگاه‌های غیردولتی و شعب دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور را در چارچوب ضوابط مصوب مراجع ذی صلاح فراهم نماید.

ماده ۹ - در صورتی که به تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مؤسس یا مؤسسان و هیات امنای هر یک از مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی غیردولتی بر خلاف ضوابط و معیارها و اصول مصوب رفتار نمایند، وزارتخانه می‌تواند براساس ضوابطی که به تصویب مراجع ذی صلاح می‌رسد از آنان سلب مسؤلیت و صلاحیت نماید.

ماده ۱۰ - دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دارای شخصیت حقوقی مستقل هستند و برابر ضوابط و آیین نامه‌های خاص مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیات امناء و تأیید وزیر می‌رسد اداره می‌شوند. اختیارات وزارت در امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حدود تعیین سیاست‌های عمومی اداره آنها، ارزیابی، نظارت و حمایت و پشتیبانی آنها در چارچوب این قانون و مصوبات مراجع ذی صلاح خواهد بود.

• **تبصره** - به منظور تحقق تمرکززدایی در فعالیت‌های اجرائی بخش آموزش عالی و پژوهشی افزایش اختیارات هیات امناء شوراهای علمی و مدیریت اجرائی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تنظیم حدود اختیارات حوزه‌های ستادی وزارتخانه در امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت ترکیب اعضای هیات امناء، تعریف و تعیین مسؤلیت‌های متقابل دولت و هیات‌های امناء و نحوه نظارت بر فعالیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، لوایح، تصویب نامه‌ها، آیین نامه‌ها و اصلاحیه‌های لازم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم و برای طی مراحل قانونی به مراجع ذی صلاح ارائه خواهد شد.

ماده ۱۱ - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت موارد مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و مفاد این قانون شرح وظایف تفصیلی و تشکیلات وزارتخانه را تهیه و پس از تصویب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به مرحله اجرا درآورد.

ماده ۱۲ - آیین نامه‌های اجرائی این قانون از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به مراجع ذی ربط ارائه خواهد شد. اعمال مقررات موضوع این قانون در مورد دانشگاه‌های نظامی و انتظامی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی تحت نظر فرماندهی کل قوا پس از کسب موافقت ایشان انجام خواهد شد.

ماده ۱۳ - این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و کلیه قوانین، مصوبات و مقررات مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مشتمل بر سیزده ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

- برای عضویت در کانال تلگرام اختبار اینجا کلیک کنید →
- برای عضویت در خبرسان تلگرام اختبار اینجا کلیک کنید →
- برای عضویت و پیگیری صفحه اینستاگرام اختبار اینجا کلیک کنید →
- برای دریافت تازه ترین مطالب، در خبرنامه ایمیلی اختبار عضو شوید →

کتابفروشی تخصصی حقوق و وکالت

www.dadbazar.com